

BUDSTIKKEN.

23. mai 1943

25 MAJ 1943

AVISEN ER IKKE DIN.
SEND DEN VIDERE, NÅR
DU HAR LEST DEN.

- 3808

Mappe

Ekspl. 74

Arg. 1

O.V. 1

Jte.

Tre ganger Norge hilder inn
med broene av stjerneskinn
som fører over livet:
Først Norges land med Glitretind
og Folgefonn for syn og sinn
helt op i stjernedrivet.....

Så Norges land av höireist ånd
med Glitretind og Folgefond...
og så for elskerhjertet:
Et land bæt alle fjellblå bånd
som, tind bak tind og fonn bak fonn,
kan rummes i en knyttet hånd,-
vårt land av hellig smerte.

Gunnar Reiss-Anderssen.

KIRKEN OG ARBEIDSINNSATSEN.

Professor O. Hallesby og pastør Ludvig Hope er blitt arrestert etter at de har sendt nedenstående skrivelse til Quisling:

Herr ministerpresident Quisling.
Det skjer ting i disse dager i vårt folk som tvinger oss til å vonde oss til hr. ministerpresidenten. Vi siktet til den måte hvor på loven av 22. februar 1943 om almindelig nsjonal arb. dømsats blir gjennemført. Efter de ons. tiltel og dens uttrykk måtte man gå ut fra at arbeidsinnsatsen skulle ta kte på å styrke det nasjonale arbeidsliv i Norge og "ved øket produksjon å sikre vårt næringsliv og folts forsyninger i de vanskelige ti- r i som no forestår."

Nå da utskrivningen er igang synes det klart at mange av våre menn utskrives til en tjeneste som i virkeligheten er en tysk militær innsats, under tysk kommando, i tyske uniformer, tildels under tysk militær jurisdiksjon og med tysk eksersis. Blandt annet er det offentlig uttalt at en dol blir satt inn i Organisation Todt. vi er fullt klar over at vi som okkupert folk ifølge Haag-konvensjonen er forpliktet til visse ytelsjer i form av varer, arbeid m.m. overfor okkupasjonsmakten. Derfor ble det heller ikke gjort innsigolsør ved innmeldingen eller ved innkallelsen til den nasjonale arbeidsinnsats, idet man gikk ut fra at utskrivningen ville bli foretatt i overensstemmelse med Haag-konvensjonen, som tydelig uttaler at de nevnte ytelsjer "ikke skal være av den natur at de innebefatter forpliktel- se for hafotningen til å ta del i

kriegsoperasjonene mot fedrelandet." Den form for tjeneste som mange av våre menn nå blir sett inn i, strider svært mot denne bestemmelse og også utenfor dey som loven av 22 februar siktet på. Dette virker ikke bare sårende for nasjonalfolks, det bringer våre menn inn i de sværeste samvittighetskonflikter. All den si- det herskar krigstilstand mellom Tyskland og Norge, er det klart at innkallelse kan bli tvunget til å delta i militære operasjoner, eller i hærtilsiger som har militære mål, til bruk for den makt med hvilken Norge befinner seg i krig. Overfor denne samvittighetsnød kan kirken ikke tå. Den vilde da svikt både sin herre og de menigheter og enkeltmennesker den skal tjene og verge. Som kristne må vi se på vårt land som en herrens gave som er betrodd vårt folk av Gud. For en hvilken norsk borgere som for andre lands gæro-er det derfor en ubrytolig samvittighetsplikt å være trofast og handle rett mot det land og det folk som Gud har satt ham inn i. Denne plikt er hellig fordi den har sin rott i Guds ordning og er bekrefstet i Guds ord. Gud har kalt kirken til å være samvittigheten vokter overalt hvor det øves tvang mot sjelene. Ut fra dette vårt kall bor vi ministerprosidenten om å avstå fra å utskrive norsk borgere til en tjeneste som strider mot deres samvittighet. Ettersom Gjønpartiet av denne skrivsaksondelen landets prester til personlig orionering. Oslo den 8. mai 1943

Den midlertidige Kirkelodolse
O. Hallesby. Ludvig Hope.

STATSMINISTER JOHAN NYGÅRDsvold
holdt den 30 april et foredrag i
Norsk Ungdomslag i London.

Nygårdsvold henviste til det ordskifte som nå pågår i alle allierte land, også i Norge, om hvordan verdenskalk sikkres mot en gjentagelse av vi nå opplever, og se at samtidig beholde kompleks av spørsmål som løses ved internasjonalt samarbeid, så åtte freden også sikres på grunnlag av hvert enkeltfolks rett til et godt og frilevende nasjonale liv. Han sa idore at på samme måte som hvert godt samfund vørget sig mot vanforbrytere ved å sikre dem, så måtte trolig den samme utveien benyttes like overfor nasjoner som gang på gang kastet verden ut i krig og ulikker. Samtidig måtte hvert land sørge for et sikrkt forsvar innen sine egne grenser. Tidspunktet hadde lite trø på at noe litt land for i respektenkunne føle sig trygg bort fra orklært nøytralitet i alle politiske forvilklinger. Han sa i denne forbindelsen inn på at ordskiftet som her pågått om at landene der delvis skulle geografiske beliggenhet og folkeslektskap, skulle gi sammen i en felles enhet for dermed å sikre et felles forsvar og en felles politikk på viktige måter. Det kunde anføres mange grunner for en slik ordning, men en skuldø var en opmørksomhet om den også hadde mangler som kunde skape vanskeligheter. Han nevnte her det forhåll at verden idag står delt i to store hovedgrupper, hvor hvert land i den ene gruppen direkte eller indirekte er i krig med alle land i den andre, samtidig som det er noen få land som på variertende præisser er nøytrale. Hvis noen av disse siste land, avis nøytralitet kanskje kunde diskuteres, skulle bli med i en slik gruppeblokk, kunde det bli vanskeligheter for samarbeidet, om det ikke visstes varsomhet og samarbeidet fikk høye til å vokse sig fra av sig selv og med hele folkets medvirkning.

"Jeg tror ikke det vil være holdig," sa han, "en noen av de land som har undgått krigen eller okkupasjonen, begynner å oppstre som ledere eller leromestre for de okkuperte men befridde land.

Førstebanen til dette foredrag kom Nygårdsvold inn også på regjerings-spørsmål, idet han horundor referer-

te både til den nuverende regjeringens fullmakt fra stortingsmøtet på Elve og til dens erklæring om at den vil innlevere sin nasjonaldeklarasjon så snart krigen er slutt og Norge er et selvstendig land igjen. Han pekte på at Norges regjering var den eneste av alle de landes regjeringer som virket i et dritt land etter landet valgt nejsje. Den eneste landet, som som regel ble ansett som Norges tilknytning, var et land og var også et land der det oppsto nøytralitet, sett imidlertid vanskjer som andre har.

HEMMELEG MOTE PROTESTERER MOT NAZISMEN.

(Aftenposten 5 mai-1941-privat). Den 2. mai mødte de tyske fagforeningene i Berlin et møte i Berlin. Formålet var å markere et oppdrag til dem av den tyske regjeringen om at de skulle si neide seg mot Hitler. I optaket heter det:

For 10 år siden lot Hitler også fagforeningene og arbeidslivet ha et møte i Berlin. De gikk ut med at fleste av ledene i alle forbader som de tyske arbeidet hadde tilkjempet seg blev tatt fra dem med en gang, og det blev mulig å si så ned på det tyske folk. Den 2. blev utgangspunktet for den største nasjonale ulykke.

Videre heter det i optaket: Sorg, fruktigdom, ødeleggelse, sult og knas. Det er de velsignelsor som Hitler har bragt det tyske folk. Idag vet hver og en hvorfor Hitler lot fagforeningene tildekket. Hvor tysk arbeidslivet bare hat og forakt for den andre arbeidsfronten. Fellesskap er i vennet, surten er et skapende folk sterkt. Derfor: Menn og Kvinnor, vi foruren oss hvis vi ikke skal forsu i nød og elendighet. Krigen må til slutt. Der finnes bare en enesten sandhet for å tilintetgjøre Hitler.

DET NYE BRITISKE JAGERFLY TYPHOON er verdens hurtigste. Det kan gjøre op til 650 km. i timen, og kan lett innehente tyskernes beste jagerfly, Focke Wulf 190. Typhoon er bestykket med 4 maskinkanonene og 12 maskinværer. Når det brukes som jagorbebefly, tar det to bomber på 115 kg.

Nordmannen Willy Bull er død i tykonsentrationsleir. Som dødsårsak oppgitt "Indre forbliðning".

Justisministeren og nisseluer.

I et hemmelig rundskriv fra justisminister Sverre Riisnes til politimestrene, datert 3/5, heter det:

"(Politi)departementet er kjent med at forskjellige slags klæplagg i stor utstrekning blir båret som demonstrasjon mot Stat og Parti eller som tegn på sympati for bolsjevismen. Disse demonstrasjoner har flere steder gjort politiets inngrep påkrevet. For å hindre slike tilstander skal en annode politimestrene omstraks å gripe inn overfor et hvært tilløp til demonstrasjontendenser av denne art. Det har særlig vært demonstrert med "nisseluer" (toppluer med duck i snor) uansett farge, samt røde toppluer, skjerf, vinter og sokker, eventuelt kombinert med andre plagg som på nedoverlende måte symboliserer nasjonalt. Politiets inngripen skal førstens å kombineres med den daglige ordensjeneste, iværksettes sjønnan leilighetsvisse aksjoner. Politimestrene annodes om ei række å iværksette sådanne aksjoner, som på de fleste steder mest hensiktsmessig vil kunne foregå som "flyvende patruljor" pr. bil av politisk absolutt pålitelige tjenestemenn, såframt det ikke har tjenestemenn som er modlarmø av NS til disposisjon. Omfatende aksjoner bør på forhånd planlegges i samråd med den stedlige hirdfører, eventuelt fører for Germanske SS Norge, og sionnomføren samtidig av politiet og de nevnte formasjoner.

Det bør særlig legges an på å gripe inn overfor sportsungdom på steder hvor det kan skje uten å volde vesentlige ordensforstyrrelser. Inngripen forutsettes kun forstått overfor personer som antas å være over 14-årsalderen. Foruten å beslaglegge de sjanstander som blir båret i demonstrasjonsøyemed, skal politiet innskrenke seg til, såframt tid

står og situasjon ellers tillater det, å notere demonstrantenes navn, idet strøff-forfølging antas unødvendig uten i særlige tilfeller. Det beslaglagte gjonstander med mest mulig utførlig liste over demonstrantene blir så sendt inn til Politidepartementet, lederen av sikkerhetspolitiet, som vil føreta det fornødne med hensyn til inndragning. En planlagt aksjon bør behandles mest mulig høymeldig, så den ikke på forhånd kommer til demonstrantenes kunnskap."

Høsbjørskandalen.

Høsbjør Kursted ved Hamar ble ifjor sommer overtatt av tyskerne som skulle bruke det til "mødrelijon" for tyskartøser. Denne tilmen midt i laidertid oppgis i et kort prøvetid og stedet ble overtatt av NS under ledelse av rust-mester Jørgensen (forretningsfører i Fritt Folk), riksøkonomi-sjef Thronsen og NS ombudsmann Alf Mjøst. Krovert Martin ble direktør. Høsbjør ble så åpnet som kursted for kampfeller. Etter kort tid viste kassen en balans på 120,000 kr. og forholdene utarbeidet slik at det ble nødvendig i forståelse en undersøkelse, ikke bare avdekket etterhånden en gigantisk svartebørs- og svindel raff. Underslaget beløper seg til ca. 400,000 kr. Men desuten var hotelllets lagre av brennevin og vin og matvarer, uten dekket, service og annet utstyr, stjållet og solgt på svartebørsen. Bogotningen på det gårdsbruk som er knyttet til hotellet var blitt slaktet ned og sendt til Oslo for å selges det også. Man regner at disse svartebørsaffærene har innbragt over 1/4 million kr. Trafikken har kuinet foregå helt uhindret, idet disse fremstående NSfolkene bragto varene til byen i sine biler uten enhver kontroll. Stabssjef Thronsen var også - selvølgelig kan man næsten si - innblandet i denne historien.

KRIGSOVERSIKT.

Tunisfelttoget fikk en overrasken- de hurtig og vellykket slutt. Hitlers parole om å slåss til siste patron ble ikke fulgt, tværtimot falt meget store mengder krigsmateriell da Afrikakorpset - ca. 170 000 mann - overgav seg mod general v. Arnim i spissen. De allierte har ikke satt seg til hvile på sine laurbær. Luftoffensiven mot de italienske basono på Sicilia og Sardinia og Syd-Italia antar for hver dag større og større proporsjoner. Dag og natt retter maktige allierte flystyrker ødeleggende slag flyplasser og havner, transportmål og skip. Sidon november har aksemistet 4 krigsskip og 1/2 million tonn handelsskip. Den italienske øya Pantelleria midtveis mellom Tunis og Sicilia har særlig fått en hård modfart. Foruten daglige flyangrep har øya også vært utsatt for et kraftig flåtebombardement. -

Den 17. mai meddelte den britiske luftfartsminister, Sir Archibald Sinclair på det store norgessmøtet i Albert Hall en sensasjonell nyhet, som innvarslet et nytt avsnitt i luftkrigens historie: Tysklands to største derasjører, Eder og Möhnodeunningene var blitt sprengt ved angrep fra luften.

Det er det dristigste tekt RAF noensinne har foretatt og det ble gjennomført med hensynsløs dødssforakt. Med et tap av 8 bombefly utrottet det britiske flyvåpenet like meget som en stor militær operasjon. 330 millioner tonn vann ble frigjort og veltet utover Ruhrdistriktet, Tysklands industrielle hjerte, hvor bl.a. 3/4 av koksen i Tyskland utvinnes. Et kraftverk ved Möhne ble felet bort og vannmassene flommet utover og tok med seg alt i sin vei, rev bort broer og hus, ødelæste veiene, og slusene i det viktige kanalsystemet i dette distriket slik at kanalene er helt ufarbare. Jernbaneforbindelsen

mellan Dortmund og Düsseldorf er bratt, og Dortmund selv står under vann. Senere er det meldt at Kassel og Duisburg er truet. En av de største flyplasser i Tyskland er også satt under vann. Sprøytingen av disse to dummingene er trolig den største katastrofe som har rammet Tyskland siden krigsutbruddet. Det vil ta 2 år før de kan settes i stand igjen. Samtidig fortsetter luftoffensiven mot vogner, forsvrig med uformisket. Tysklands hurtigste fly, de britiske mosquitos har angrepet Berlin tre netter på rad. Hver natt får en eller flere tyske byer følge tyrgoden av de alliertes stadig voksende flyproduksjon. Om dagen tar amerikanerne til med sine voldige flyvende festninger som flyr uten jekroskorte. Og angrepene vil fortsette og de vil vokse i styrke fra dag til dag, mens Roosevelt og Churchill i Washington, sammen med 90 utsendinger fra de militære styrker, jør opp de ondelige planer for hvor og når den neste offensiven skal settes inn. Den allierte pressen beskjedtiget seg sterkt mot dette spørsmål: hvor og når. Det er et viktig lodd i norgekrigens å holde diskusjonen så livlig som mulig.

På østfronten pågår heftige artilleridueller langs hele fronten. Ved Lissichansk har russerne forbudt sine stillinger. I Kuban-ourådet pågår stadig voldsomme kamper og det veksler med angrep og motangrep. - Begge sider forborrer seg på offensiv. I luftkrigen har russerne initiativet, men det er umulig å si hvilken av partene vil slå til først. Amerikanerne er gått iland på Attuøya i Aleutene og har omringet de japanske styrkene der. I Burma har japanerne tvunget engelskmennene tilbake fra de stillinger i kystområdet som de ombret for noen tid siden.